

*Text och bildmontage:
Yvonne Calles*

NINNES, EN STARK OCH MODIG KVINNA SOM VÅGAT TA FÖR SIG VAD LIVET HAFT ATT ERBJUDA, EN GLOBETROTTER OCH PENSIO- NERAD LÄRARE SOM BESÖKT 110 LÄNDER, ÄLDSTA ATT HOPPA FALLSKÄRM PÅ KUBA, BESTIGIT KILIMANJARO OCH FUDJI -SAN

Ninnes föddes 1923. Jag hade förmånen att träffa henne på en rundresa i Turkiet 2012. Vi färdades i en fullastad buss där samtliga var svenskar och där vi var fyra ensamresande kvinnor. Jag hade hastigt hälsat på Ninnes vid frukostbordet första morgonen. Hon var helt klart äldst av oss alla deltagare på rundresan. Jag hade hjälpt henne bära maten till bordet eftersom hon stödde sig på en käpp. Andra natten blev jag väckt av att rumstelefonen ringde. Yrvaket svarade jag och tog för givet att det var receptionen som hade något ärende. I telefonen var det en svag darrande kvinnoröst som ropade på hjälp och jag frågade vad det var som hänt och hur jag kunde hjälpa. Kvinnan pratade engelska vid vårt samtal, men jag tyckte jag kände igen rösten. Kunde dock inte placera den. Jag fick kvinnans rumsnummer och sprang ner till receptionen och bad att de skulle ta huvudnyckeln och följa med mig till det uppgivna rumsnumret, eftersom en äldre dam hade trillat ur sängen och lät hjärtskärande olycklig.

När vi kom in i rummet och tänt lyset såg vi hur kvinnan hade hamnat bakom sängen, inte hittat knappen för att tända lampan, inte heller hittat telefonen från början. Hon hade legat länge på golvet och kravlat utan att komma upp. Hela rummet var i oordning. Tacke, kudde, telefon, lampa, kläder låg huller om buller på golvet. Jag kände igen henne från bussresan men hon kände inte igen mig meddetsamma. Hon presenterade sig och var mycket frusen och skärrad. Hon hade legat länge på golvet och var ledsen för att hon ställt till det och besvärat så sent på natten. Jag stannade kvar hos henne tills jag såg att hon lugnat ner sig. Hon var glad för att hon hamnat hos mig när hon på måfå hamrade på telefonen i mörkret. Hon hade ingen aning om vem hon kom till. Hon hoppades att hon skulle komma till receptionen på hotellet. Efter denna händelse föll det sig naturligt att jag tittade till och kolla upp Ninnes, hur hon klarade sig på vår rundresa i Turkiet.

Efter ett par måltider valde vi ensamresande kvinnor att äta vid samma bord och småprata med varandra. Även när vi hade lunchuppehåll ute på olika restauranger på rundresan. Ibland, när vi lyckats få ett stort bord, fick vi sällskap av ensamresande män som också var med på resan. Ninnes, äldst av alla resenärerna, var definitivt en orädd kvinna, trots sin höga ålder. Tappade jag bort henne var det bara att börja leta vid stränderna för där dök hon ner och lapade sol så fort hon hade tillfälle och glömde tyvärr alla tider vi skulle passa.

Vår vänskap resulterade i att hon gång på gång framförde att hon ville att jag skulle komma hem till henne och hälsa på. Hon ville att jag skulle övernatta för annars skulle vi inte hinna prata med varandra. Eftersom jag har min dotter och hennes familj i Stockholmsområdet så ansåg Ninnes att jag bara inte kunde säga nej till hennes inbjudan. Jag var ju så nära när jag besökte min dotter.

Mitt första besök hos Ninnes glömmar jag aldrig. Hennes hem var något helt annat än vad jag hade förväntat mig. Jag blev ordentligt överraskad. Bostaden visade att hon varit jägare både i bushen och på savannen, det hade hon aldrig nämnt något om vid våra samtal i Turkiet. Det fanns vackra djurhudar i hennes hem. Hon hade en gång i tiden varit minkfarmare och hade även vackra skinn hängandes, tre och tre i klasar av mink och bisamråtta. Så blanka och mjuka. Ninnes var även en konstälskare. Det fanns mycket konst i hennes hem och hennes installationer var något helt annat än tavlor traditionellt hängandes på väggarna. Hon hade inköpt vackra tyger när hon varit utomlands och använde dem som dekorationer på alla sina dörrar. Det var sprakande färger och mönster. Mattorna på golvet skvallrade om att hon köpt med sig dem hem från sina orientresor. Hemmet var fullt av färger, varmt och inbjudande. Jag har själv ett konstitresse och beundrade hennes installationer. Vi hade många trevliga samtal. Det fanns så mycket att prata om. Så många obesvarade frågor. Hennes hem blev verkligen en inspirationskälla för att få veta mer om Ninnes. Hon har rest ute i världen och där hämtat erfarenheter och livsnjutning.

Leopardskinnet bakom Ninnes berättar om hennes jaktintresse. Tyvärr säger jag, som själv varit i Sydafrika och haft aha-upplevelser av de mäktiga känslorna att komma mycket nära de stora vilda djuren i bushen på olika safariutflykter.

Vilken kvinna. Så modig och orädd. Så oändligt mycket hon hade upplevt i sitt liv, resor på egen hand runt om i världen, ibland resor med sin syster Moja. De campade mycket ihop även på Cypern och på Mallorca där de hade lägenheter som de återkommande besökte.

Ninnes gick en krigs-sjuksköterskekurs i Sollefteå 1941 som slutade med en katastrof. Hon fick sparken, dels för att hon dansat hambo med en kvinnlig patient. Det var ”musik under arbetet” på radion. Översköterskan upptäckte tilltaget. Tidigare hade hon fått en varning, då översköterskan kom på henne med att kyssa en patient i isoleringsrummet. Han hade lungshot och personalen måste ha munskydd och handskar när de var i isoleringsrummet. Ninnes hade tyckt synd om den manliga patienten. Vidare red hon barbacka på fältet utanför sjukhuset iklädd sjuksköterskeuniform och patienter stod och hejade och klappade händerna i fönstren.

Samma år anmälde sig Ninnes till en maskinskrivningskurs på Barlocks samtidigt som hon tränade galopphästar på Ulriksdals galoppbana. Men hon funderade på att utbilda sig till lärare. Hon hade alltid trivts i skolmiljön. Hon gjorde inträdesprov i Växjö men sedan liftade hon upp till Umeå och gjorde inträdesprovet även där en vecka senare. Hon kom in på båda ställena och valde seminariet i Umeå. Hennes första anställning var 1946 på en skola i Västerbotten. Under detta år tog Ninnes även körkort. Hon hamnade efter Umfors i Saxnäs där hon trivdes med elever och fjällvärden. Här såg hon sin första björn när hon satt på toppen av Satsfjället. På den här tiden gick hästarna lösa på fjället om somrarna, då de inte längre behövdes i skogen. Hon hörde hästarnas pinglor och såg dem komma i full galopp förföljda av en björn. Hästarna hade klarat sig den gången. Att björnen är snabb på korta sträckor men inte så uthållig som hästar, fick Ninnes uppleva mer än en gång.

Hennes hästintresse fanns där hela tiden och 1949, 26 år gammal, ställde hon upp i ett lopp för travintresserade damer uppe i Östersund på Odensala travbana.

Ninnes flyttade ner till Kumla och nu började hon längta ut i världen. Hon började med att hyra en stuga i Haverdal på västkusten till sin syster Moja som lovat ta hand om hennes barn. Haverdal hade toppiga tak på sina hus och var en vacker plats. Det var början på femtiotalet, Ninnes barn var små. Kriget var slut. Hennes syster Moja hade hunnit med att resa före kriget, men inte Ninnes. Hon liftade överlycklig iväg. Det var lätt att få lift på den här tiden och inte alls farligt, berättar hon. En enda gång var hon lite rädd. Det var i Frankrike. Chauffören ville svänga in på en skogsväg, men hon ville inte följa med. Då chauffören saktade in och svängde av vägen, kastade hon ut sovsäcken och sig själv i farten. Chauffören fortsatte att köra. Kanske han inte alls hade haft fula avsikter, men Ninnes var inte säker.

Annars var människor mycket vänliga och hjälpsamma, berättar hon. Dom gjorde långa omvägar för att visa intressanta och vackra ställen, bjöd ibland både på mat och husrum. Intressant men otäckt var besöket på ett före detta nazistiskt arbetsläger. Vad det hette har hon glömt. De fick se baracker där fångarna bott. De dog som flugor och av deras kroppar gjordes tvål. Huden hade använts till bl.a. lampskärmar och andra prydnadsaker som Ninnes och andra besökare fick beskåda med avsky. Mängder av hår var sparade och av en del fanns flätade föremål. Det var inte svårt för Ninnes att föreställa sig vilket lidande som hade utspelat sig i dessa arbetsläger.

Sydtyskland hade en vacker natur, speciellt Bayern. Under denna tripp besökte hon Tyskland, Österrike, Frankrike, Spanien och Italien. Innsbruck var den vackraste staden på hela resan.

Den låg i en dal och var omgiven av höga snöklädda fjäll. Jag förstår mycket snart att hon har sitt hjärta i fjällvärlden och i naturen överhuvudtaget.

Det var tidigt femtiotal när Ninnes liftar iväg ensam på sin första långa resa ut i Europa. En tid när kvinnorollen i Sverige var självklar, även om kvinnorna börjat komma ut i arbetslivet. Ninnes självständighet följde inte normen. Kvinnans huvuduppgift var trots allt att ta hand om barn och hemmet. Hade man semester tillbringade man den med sin familj. Hon måste ha varit en mycket stark och självständig kvinna som kunde bortse från omgivningens moraluppfattning.

Vi kan jämföra det med att 1955 anordnades den första charterresan mellan Stockholm och Palma på Mallorca för svenska resenärer. En flygresor med fyra mellanlandningar innan de kom fram till Palma. Det var först 1951 som Sverige införde lagstadgad rätt till tre veckors semester och svenskarna hade ekonomi och blev intresserade av att följa med på ordnade semesterresor. Efter Mallorca kom charterresor till Teneriffa med två mellanlandningar. 1956 reste ca 10 000 svenskar på charterresor. *(Fakta Wikipedia)* Det är i år 61 år sedan den första charterresan startade från Sverige. Idag reser flera miljoner svenskar utomlands varje år.

Nästa resa startades också från Kumla. Den gick en sommar per bil till Sovjetunionen. Hennes barn var hos släktingar i Avaträsk. För det mesta sov hon i bilen men ibland på vandrarhem. Av Intourist i Stockholm hade hon fått en mycket noggrann resroute och behövliga dokument. Ett par gånger försökte hon avvika från den uppgjorda rutten, men lyckades aldrig ta de genvägar som kartan visade fanns. En polisbil hittade henne alltid förr eller senare och männen övertalade henne att vända tillbaka till den rätta rutten. De hade varit mycket vänliga, men Ninnes lyckades inte charma dem så att hon fick fortsätta på fel rutt. Hon träffade ett amerikanskt par på ett vandrarhem. Dom var mycket missbelåtna över ryssarnas ovänlighet och avoghet mot amerikaner i allmänhet och dessa två i synnerhet. Att hon tillåtits sova i bilen förvånade dem storligen. Men på den här tiden var förvisso svenskar mer ansedda än amerikaner.

Långt ute på landet fick hon problem med bilen och en bonde hjälpte henne. Han berättade att han försökte komma över delar till en bil som han höll på att bygga, så hon fick gärna betala honom med något från hennes bil. Han saknade bl.a. en bilstol på passagerarsidan så Ninnes lät honom ta den. Som tack erbjöd han rysk konst som Ninnes visste var förbjudet att ta ut ur landet. De gjorde en överenskommelse och bonden fick plocka backspeglar m.m. Hon visste hur omöjligt det var för ryssarna att komma över tilldelning av en bil. Det hade känts bra att hjälpa denna bonde på väg till en egenhändigt byggd bil. Det hade tagit ett par dygn innan hennes bil var farbar igen och under tiden fick hon övernatta hos bonden. Det blev nya vänner.

Efter åtta år i Kumla fick Ninnes nog. Hon sökte en tjänst i Hälsingborg och flyttade dit. Före våravslutningen tog hon ett par veckor tjänstledigt i Kumla och reste till drömlandet Japan. Där stannade hon hela sommaren. Förberedelserna hade bestått av kontakter med pingstvännar i Örebro som sände ut missionärer bland annat till Japan. Jag fick ingen uppfattning att Ninnes var religiös, men jag kan förstå att denna utåtriktade kvinna kunde knyta olika typer av vänskapsband. Hon fick tre namn att hälsa på, en rektor för en missionsskola i Tokyo, en kvinna i en mindre stad samt en missionär uppe i Hokkaido.

Ninnes klev på tåget i Helsingfors, ett natt-tåg som skulle forslade henne till Moskva. Hon var ensam i kupén till att börja med. När tåget gjorde uppehåll i Viborg, som nu ingick i Sovjetunionens domäner, frågade hon konduktören när de skulle fara vidare. Hon hade 20 minuter på sig att besöka staden, där hon varit med sin mor för många år sedan, då Viborg tillhört Fin-

land. Hon sprang iväg glad i hågen, men inte lika glad när hon kom tillbaka till stationen och fick se bakändan på tåget försvinna i fjärran. Var detta det bittra slutet på hennes Japanresa?

Pass, pengar, kamera och allt övrigt bagage befann sig på tåget. Men nej! Ryssarna var fantastiskt hjälpsamma och lät henne åka med ett lokaltåg som gick till Leningrad. Där tog ryssarna vid och körde henne till flygplatsen och satte henne på ett flyg till Moskva. Där väntade ny uppvaktning som körde henne till ett hotell. Alla dessa extra resor helt gratis och på hotellrummet fanns allt hennes bagage! Hon fattade ingenting. Vilken oförglömlig hjälpsamhet och service. På detta vis hann hon med Transibiriska tåget till Nahodka. Vladivostok var stängt för utlänningar.

På tåget var servicen lika bra som tidigare. Det fanns fyra olika klasser. I första klass såg man aldrig någon resenär. Den var för höga dignitärer och väldigt tjusig med silkesdukar på borden och inga översängar. Till och med dusch. Ibland fick hon utnyttja den, som tur var, för tvättställen på toaletterna var ganska äckliga. Folk fräste ur näsorna, snoret hamnade lite här och var men städerskorna/konduktörerna i varje vagn, gjorde sitt bästa för att hålla rent. De serverade även the dygnet runt. Ninnes bodde i tredje klass. Den var utmärkt och hon sov gott – män och kvinnor i samma kupé. I fjärde klass tillbringade hon mycket tid. Där fanns inga kupéer alls, alla människorna bodde huller om buller och många familjer med barn. De hade roligt tillsammans, spelade kort, sjöng och några hade dragspel. Språket var tyska eller teckenspråk. Engelska funkade inte. Hon gav bort klänningar som hon packat ner med avsikt att ge bort. Glädjen och tacksamheten blev stor, tills en tågpolis kom fram ilsken som ett bi. Det var absolut förbjudet att sälja någonting på tåget. Det hade tagit lång tid och blev mycket invecklat att förklara, att flickorna inte betalat en penny för kläderna. Polisen hade skakat på huvudet och trodde inte på Ninnes, men blev tvungen att ge sig och försvinna.

Vid ett annat tillfälle höll det på att gå illa. Vid en station någonstans i Sibirien, promenerade hon på perrongen. Framme vid loket frågade hon med gester, om hon fick komma ombord på loket. OK. Lokföraren hjälpte henne upp och eldaren var med på noterna. På den här tiden var tågen inte elektrifierade. Tåget startade och hon fick lära sig olika handgrepp och bland annat att ”tuta” då de passerade mindre stationer. Men säg den glädje som varar beständigt. Efter någon timme stannade tåget mitt i ödemarken. Tågpolisen kom rasande och beordrade henne att kliva ner. Han hade tagit Ninnes hårt i armen och ledde henne tillbaka till vagnen. Han stormgrälade på Ninnes på ryska och hon hade skrattat och svarade på svenska. Vilken cirkus det hade varit. Hur det gick för tågföraren vet hon inte. Givetvis hade tågpolisen upptäckt att hon saknades i de kupéer som hon brukade hålla till i. Man kan förstå att han kanske blev rädd att hon ramlat av tåget? Eller också hade någon personal tipsat honom om att man sett Ninnes klättra upp på loket.

Transibiriska järnvägen

Det fanns en restaurang med mycket god mat ombord på tåget. Hon var enda utlänningen på resan och blev oerhört väl behandlad. Eftersom hon inte kunde läsa matsedeln, kom personalen med smakprov på varje rätt och sedan var det bara att peka på den rätt hon ville beställa. Problemet var bara, att hon var nästan mätt efter provsmakningen. Mot slutet av tågresan fick hon ont om rubel. Eftersom Intourist inte känt till hur matfrågan på tåget fungerade, hade de rått henne att ta med en massa mat. Det hade verkligen inte behövts. Vid varje uppehåll tåget gjorde fanns mat att köpa på perrongerna. Därför gjorde det just ingenting att hennes pengar var på upphällningen. Men restaurangpersonalen accepterade inte hennes förklaring utan kom alltid och hämtade henne och ”släpade henne till maten” och de ville inte ta betalt. Hon delade självklart med sig av sin matsäck och alla var nöjda. Hårt bröd, smör och ost på tub, kaviar och annat svenskt uppskattades mycket. I Chabarovsk stannade tåget i flera timmar och hon blev inbjuden till stationsföreståndaren på mat och ett stort dricksglas med champagne.

Den artighet och gästfrihet som erbjöds henne måste ha berott på att ryssarna inte var vana vid utlänningar över huvud taget och en ensamresande svensk kvinna i synnerhet. De måste ha varit lika imponerad av hennes utstrålning och initiativförmåga som jag är idag när jag träffar henne och i denna stund skriver om hennes alla olika bravader.

I Nahodka tog hon farväl av alla på tåget och bordade ett stort fartyg. Det gjorde även en cirkus men de förpassades längst ner och hon fick en fin hytt till sin disposition. Men ibland letade hon sig ner långt under däck och hälsade på lejon och många andra djur. Ett bibliotek fanns ombord och där lärde Ninnes känna en rysk bibliotekarie Olga Ogai. De blev mycket goda vänner. De brevväxlade i många år och Ninnes har även besökt henne i Chernigov, inte så långt från Chernobyl, men det var före den stora kärnkraftsolyckan.

När hon kom fram till Yokohama möttes hon av ett hav av människor. Det var den stora ryska cirkusen som var dragplåstret – inte Ninnes. Det hann bli sen kväll innan hon hade letat sig fram till rektorn för missionsskolan i Tokyo. Strax innan hon var framme hörde hon hög musik och utklädda japaner välkomnade henne. De försökte dra in henne i ett stort hus men Ninnes blev lite skraj och vägrade följa med, vilket hon bittert ångrade, men opiumhålör och slavhandel föresvävade hennes livliga fantasi. Huset ägdes av en känd amerikansk tidning och hade ibland stora välrenommerade fester, fick hon reda på då hon kom fram till rektorn. Ninnes träffade flera japanska familjer och än i dag brevväxlar hon med en läkare, dr Hisaomi Kitamura, som hon träffade under en tågresa i Japan.

De hade tillbringat flera dagar tillsammans och han hade visat henne, bland mycket annat, hur kvinnor dyker efter pärlmusslor. Kvinnorna var klädda helt i vitt och kunde stanna under vattnet farligt länge, upplevde hon. När kvinnorna kom upp visslade de, för att inte andas för fort. Det var tydligen farligt och handlade troligtvis om dykarsjuka. Hur man skiljer på äkta och

oäkta pärlor med tänderna fick hon också lära sig. Tre pärlhalsband inhandlade hon, ett var till sina döttrar och ett till sig själv. De oregelbundna, s.k. barackpärlorna, tilltalade henne mest.

Vid en annan tågresä i Japan hade hon träffat en kvinna – Mrs Nobuko san – som inbjöd henne till sitt hem. Hos hennes familj stannade Ninnes i flera dagar. Mrs Nobuko san skulle senare resa till sitt föräldrahem, för fadern hade födelsedag. Ville hon följa med? Om, det ville hon. Det blev en egendomlig upplevelse. Mamman och en mängd släktingar satt vid ett dukat bord och skulle äta. Då frågade Ninnes när pappan skulle komma och sätta sig i högsätet vid bordsändan, där det var dukat till honom. Oh nej, han var död sedan många år, men han firades alltid på sin födelsedag på det här sättet av släkt och gamla trotjänare.

Eftersom Ninnes gillade bergsbestigningar, klättrade hon upp till toppen på det heliga Fuji-san tillsammans med andra. San är ett litet ord som betyder respekt och vördnad. Det hade varit kallt på toppen och de låg som packade sillar för att hålla värmen. Hon hade haft en otrevlig manlig granne på den ena sidan.

Fuji-san

Hennes tre månader i Japan innehöll så många intressanta, spännande och roliga upplevelser. Hon reste runt mycket och var både i Hiroshima och i Matsue. Hon blev bekant med några TV-människor och fick förslaget att leda svensk gymnastik i japansk TV. Det lät roligt och spännande och naturligtvis tackade Ninnes ja och började ordna med bostad och skolor för sina barn. Men i den vevan stod det mycket i tidningarna om en händelse i Europa, som förmodligen skulle leda till krig. Och blev det krig ville hon befinna sig i Sverige hos de sina. Snabbt ordnade hon med hemresa per flyg och TV-planerna gick upp i rök.

1968 var Ninnes 45 år. Det var då Ryssland intågade med pansarvagnar i Tjeckoslovakien tillsammans med trupper från Östtyskland, Bulgarien, Polen och Ungern. Mellan 5000-7000 stridsvagnar användes samt mellan 200 000 – 600 000 soldater. (Fakta: Wikipedia) Jag minns denna händelse. Hade kommit tillbaka från semestern och var tillbaka på mitt arbete. Jag kommer ihåg att vi arbetskamrater diskuterade just detta, skulle invasionen kunna leda till krig i Europa?

Tillsammans med en av sina döttrar, Kisse, har hon bestigit Afrikas högsta berg, Kilimanjaro. Det tog flera dagar, trots att de hade anställt en bärare/guide som dels bar deras packning, dels bar ved att elda med. En amerikansk flicka rådde dem att gå mycket sakta och ta många långa och djupa aningspauser. Detta var hennes tredje försök att nå toppen. De lyssnade på amerikanskans råd och fick ett par gånger se klättrare nerburna på bår. En svensk gymnastikdirektör spänstade förbi och skojade med dem om att de gick så sakta. Men han kom inte upp till toppen utan fick vända efter någon dag.

Nätterna var mycket kalla. Guiderna sov inte på samma ställe som klättrarna och till deras förfäran fick de en morgon reda på att två bärare frusit ihjäl under natten. Ninnes och hennes dotter hade skämts med tanke på deras dubbla sovsäckar. Vid sista anhalten före toppen blev Ninnes höjdsjuk och kräktes. Det gjorde att hennes dotter och guiden fick bestiga berget själva så fort solen gick upp, men frampå dagen hade hennes kropp anpassat sig och hon klättrade ensam iväg. Det var brant och ibland måste hon gå på alla fyra. Hon mötte sin dotter på väg ner tillbaka till lägret. Guiden förbjöd henne att ensam gå upp och eftersom Ninnes inte lyssnade på hans råd, vände han om och följde henne. Det var tur för sista biten var mycket svår och hennes ben ville inte lyda. Guiden stöttade henne och sköt på och äntligen var hon uppe på toppen. Vilken fantastisk utsikt. Det var en euforisk upplevelse. Jag lyssnar på Ninnes berättande med fascination och hennes hänförelse över berget. På nervägen ”flög de” hand i hand och lyckan för denna naturupplevelse var stor. Men träningsvärk hade hon och dottern fått, innan de var nere vid baslägret.

Själv skulle jag aldrig tänka tanken att bestiga berg. Fjällvandring räcker bra för mig. Men jag har ett kusinbarn, Robin Trygg, som var den yngste svensk i historien som bestigit världens högsta berg Mt Everest. Han har bestigit K2 utan syrgas och bestiger fortfarande de olika bergstopparna i Himalaja. Ninnes är en av dem som har det i blodet, de vill bestiga berg.

De rekommenderades att ta sig till en underbar ö vid namn Lamu för att vila och slicka sina sår. Detta hände på sjuttioalet. Lamu var en så stark upplevelse att Ninnes och dottern ordnade med släktträff därstädes året därpå. Ninnes kom då från Argentina och de andra från Sverige. Ön hade ett litet sjukhus och där såg hon med egna ögon, att nyfödda barn till färgade föräldrar är lika vita i skinnet som våra barn. Människorna var ytterst snälla och hjälpsamma.

Asiens högsta berg Himalaja har hon inte bestigit, men det är ju ett oändligt stort bergsmassiv. Ninnes har gått, liftat och bussat hela den så kallade Sidenvägen mellan Kina och Europa. I Kashgar hamnade hon en kväll på en festlokal. Där var det dans och hon introducerade västerländsk shake till ungdomarnas stora förtjusning. Det var ett gäng studerande pakistanier som tagit henne under sitt beskydd och som hon träffade efter Sidenvägen. Norra Pakistan är otroligt naturskönt, berättar Ninnes, om man tycker om fjäll och det fanns många små byar överallt.

Sidenvägen

Ninnes har även korsat Sahara med bil. Hon fick ett uppdrag av svenska affärsmän som ville bila sig fram till olika beduinfamiljer/läger där de utväxlade information och där man samlade in uppgifter om mineralfyndigheter. Ninnes kunde se och ta in beduinernas beundran för att hon var en kvinnlig chaufför men kanske också en viss avsky för att en kvinna reste ensam med dessa affärsmän, utan att vara gift med någon av dem. Kulturkrockar och fördomar fick hon givetvis känna av men hon lät aldrig någon annans inställning förstöra upplevelser och lyckan av att ta del av främmande kulturer.

Ninnes tillhör Club100, ett filantropiskt sällskap som alla gillar att snacka resor och som besökt 100 av FN:s medlemsländer. Hon tillhör också gruppen couchsurf, en samling resenärer som älskar att resa och lånar soffan hemma hos någon man inte känner, istället för att bo på hotell eller vandrarhem. På så sätt träffar man nya människor och får tips och idéer om vilka sevärdheter som är värt att satsa på. Ninnes har haft många människor från världens alla olika hörn boende hemma hos sig och hon har givetvis själv utnyttjat många soffor för övernattnings och trevlig samvaro.

Ninnes var kvinnan bakom hjälporganisationen Gränslös Människa och var med i ett radio-program 1990 och diskuterade problematiken. I påannonseringen beskrivs hon som en dynamisk person. Mycket talande beskrivning kan jag intyga.

Ninnes ville brevväxla, även om vi pratades vid i telefonen då och då, och det har blivit ganska många brev jag hunnit sända till henne. Jag tror inte att jag någon gång tidigare i mitt liv träffat en sådan spännande person som Ninnes. Hon är född 1923 och min mamma som lever är född 1922. De är jämgamla men ändå tycks de ha levt på helt olika planeter. Min mamma skulle aldrig ha vågat ge sig iväg ensam ut i världen och hon skulle definitivt inte ha vågat slå följe med okända människor. Något som aldrig varit problem för Ninnes. Idag är det farligare ute i världen, tyvärr, för alla de unga och gamla backpackers som vill uppleva nya kulturer.

Det var meningen att jag skulle besöka Ninnes på Mallorca och vi skulle slå följe hem till Sverige. Ninnes hade varit där under vintermånaderna. Jag hade beställt min resa men blev ordentligt förkyld, trots influensaspruta, med feber och kunde inte ta mig till henne. Sista dagen på Mallorca ramlade Ninnes så svårt att hon bröt lårbenet och fick stanna på sjukhus länge innan hon kunde återvända med flyg, tillsammans med en spansk sjuksköterska. Hon fick ligga i en hängmatta på flyget hem. Hon kunde inte sitta med sitt benpaket i en flygstol. Något hände med Ninnes. Hon blev plötsligt ”gammal” och fick byta sin bostad mot ett äldreboende, men hon trivs där och tycker om personalen. Hennes resor på egen hand är numera ett minne blott. Kanske längre resor över huvud taget. Något händer med gamla människor när de hamnar på sjukhus med arm- och benbrott.

--- 0 ---

Nedtecknat för DALARNAS KVINNOHISTORISKA FÖRENING

*Källa: Ninnes berättande muntligt och i skrift
Yvonne Calles, april 2016*